

Nr 453.

Av herr **von Friesen**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 158, angående vissa anslag till riksförsäkringsanstalten för budgetåret 1948/49.*

I skrivelse den 30 augusti 1947 angående anslag till avlöningar för budgetåret 1948/49 har riksförsäkringsanstalten bland annat behandlat frågan om förbättring av arvodena till vid anstalten anställda läkare. Med hänsyn till de betydande förändringar penningvärdet undergått och till de avsevärda nominella löneförbättringar, som kommit statstjänstemännen i gemen till del, har anstalten funnit det påkallat, att lönerna för anstaltens läkare underkastas en reglering, varigenom deras ursprungliga realvärde i möjligaste mån borde återställas.

De läkare, vilkas löneförmåner enligt anstaltens mening i första hand böra upptagas till prövning, äro överläkaren samt de fem biträdande läkarna. Till överläkaren utgår för närvarande ett årligt arvode av 5 000 kronor, vartill kommer ett personligt arvodestillägg med 650 kronor för år. De biträdande läkarnas årliga arvoden utgöra 3 500 kronor. En av dem uppbär därjämte ett personligt arvodestillägg med 450 kronor per år. Å intet av dessa arvoden utgår, utöver vad ovan nämnts, tilläggsersättning av något slag. Vid sjukdom eller semester hava befattningshavarna att själva avlöna vikarie. Angivna arvoden ha utgått med oförändrat belopp för överläkarens del sedan år 1934 samt för vad beträffar de biträdande läkarna sedan år 1927. Tjänstgöringstiden för dessa läkare utgör minst fyra och en halv timmar i veckan. Tjänstgöringen är som regel förlagd till anstaltens lokaler.

I syfte att förbättra läkarnas villkor har anstalten föreslagit, att överläkarens och de biträdande läkarnas arvoden för nästkommande budgetår fastställas till 7 800 resp. 5 400 kronor. De personliga tilläggen böra bibehållas oförändrade. En förbättring av lönerna funne anstalten så mycket mera motiverad som det för dess verksamhet är av stor betydelse att såsom sakkunniga i medicinska frågor kunna förvärva och behålla väl kvalificerade läkare. Därtill komme att tjänstgöringen vore synnerligen påfrestande. Befattningshavarna borde bland annat av detta skäl tillerkännas semester, överläkaren med 45 dagar och de biträdande läkarna med 30 dagar.

I proposition nr 158 angående vissa anslag till riksförsäkringsanstalten för budgetåret 1948/49 har chefen för socialdepartementet icke ansett sig kunna förorda anstaltens förslag i här berörda avseende, då frågan om en förbättring av läkarnas arvoden borde »upptagas i ett större sammanhang». Däremot borde läkarna beredas semester i enlighet med vad anstalten föreslagit och medel beräknas för avlöande av semestervikarier.

För att få en uppfattning om de av riks försäkringsanstalten föreslagna arvodenas skälighet kan en jämförelse göras med de ömsesidiga socialförsäkringsbolagen samt övriga försäkringsinrättningar, vilka i insikt om nödvändigheten att till sig knyta högt kvalificerade läkare erbjuda avsevärt, merendels dubbelt, högre ersättningar än dem, som av anstalten nu föreslagits. Skillnaden i lönesättning har även enligt vad erfarenheten utvisar lett till att sedan några år tillbaka riks försäkringsanstalten icke kunnat behålla sina läkare, sedan de erhållit större försäkringsmedicinsk kompetens. Anstaltens läkare ha då lämnat sina tjänster inför erbjudanden om förmånligare anställningar på annat håll eller slutat av den anledningen att de funnit anställningen föga lönsam i betraktande av det arbete, som ålagts dem. Med nuvarande lönesättning löper sålunda anstalten ej endast risk att i fortsättningen kontinuerligt förlora sina kompetenta, medicinskt skolade befattningshavare utan även att ställas helt utan läkare över huvud taget. Därest de nuvarande arvoden kvarstå oförändrade, torde i vart fall de tre biträdande läkarna med kompetens i kirurgi bliva nödsakade att lämna sina befattningar. Vid bedömningen av arvodessättningen bör vidare anmärkas, att till den ovan såsom minimum angivna arbetstiden kommer färd till och från anstalten samt att arbetet med hänsyn till sin natur är psykiskt mycket krävande. Såsom även framhållits av departementschefen har riks försäkringsanstaltens verksamhet under en följd av år oavbrutet utvidgats, varför en icke obetydlig ökning i antalet ärenden inträtt.

För att i fortsättningen tillförsäkra riks försäkringsanstalten erforderlig och tillräckligt kvalificerad personal synes en förbättring av de hittillsvarande arvoden ofrånkomlig. De av riks försäkringsanstalten föreslagna löneförbättringarna kunna av ovan anförda skäl icke anses som tillfredsställande, men desamma skulle dock kunna accepteras såsom ett provisorium i avvaktan på den mera generella prövning av dessa frågor, som departementschefen i propositionen ansett böra företagas.

Med återopande av det ovan anförda föreslås,

att riksdagen ville, utöver i propositionen föreslagna semesterförmåner, för budgetåret 1948/49 besluta för överläkaren samt för envar av de fem biträdande läkarna vid riks försäkringsanstalten ett årligt arvode om 7 800 resp. 5 400 kronor.

Stockholm den 1 april 1948.

Bertil von Friesen.